

Прилуцька гімназія №12
Прилуцької міської ради
Чернігівської області
НАКАЗ

01 вересня 2025 року

№85-о

Про запобігання та протидію насильству
та жорстокому поводженню з дітьми

На виконання Закону України «Про охорону дитинства», Законів України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Указу Президента України від 21 вересня 2020 року №398/2020 «Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства», Постанов Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 р. № 658 “Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми”, від 22 серпня 2018 р. «Про затвердження Порядку взаємодії суб’єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» (і змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №129 від 16.02.2022, Статуту закладу, Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативно-правових та інструктивних документів та на підставі рішення педагогічної ради гімназії (протокол від 01.09.2025 року №1),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Прилуцькій гімназії №12(додаток 1).
2. Затвердити план заходів щодо попередження та подолання проявів будь- яких форм насильства в освітньому середовищі на 2025-2026 навчальний рік (додаток 2).
3. Створити постійно діючу комісію з розслідування випадків запобігання та протидії насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі (додаток 3).
4. Призначити заступника директора з навчально-виховної роботи Тетяну ЖЕЛІБУ уповноваженою особою для здійснення невідкладних заходів реагування у випадках виявлення фактів насильства та отримання заяв/повідомлень від батьків або осіб, що їх замінюють, постраждалої дитини чи інших осіб.
5. Соціальному педагогу, практичному психологу Ірині МАЛЕЦЬКІЙ :

5.1. Затвердити план заходів унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми психологічної служби на 2025–2026 навчальний рік (додаток 4).

5.2. Забезпечувати соціально-психологічний супровід здобувачів освіти постраждалих від жорстокого поводження чи будь-яких видів насильства.

5.3. Організувати своєчасне виявлення деліквентних родин та сформувати (за необхідності) банк даних на таку категорію родин.

5.4. Проводити моніторинг для виявлення деліквентних родин, у яких порушуються права дитини та здійснюються насильницькі дії щодо неповнолітніх.

Постійно

5.5. Забезпечити активну участь у Всеукраїнській акції «16 днів проти насильства» відповідно до складеного плану проведення заходів.

Відповідно до графіку

6. Педагогічним працівникам закладу:

6.1. Забезпечити виконання Плану заходів щодо попередження та подолання проявів будь-яких форм насильства, із дотриманням заходів, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану в Україні.

6.2. Проводити просвітницьку роботу серед батьків із запобігання виникненню випадків насильства.

6.3. Користуватися матеріалами з питань запобігання та протидії домашньому насильству, який розміщений на офіційному сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» URL:

<https://drive.google.com/file/d/1kdBNPKwOfNWwoLNJ5RaJlvfro7oazdUw/view>.

Протягом року

7. Заступнику директора з навчально-виховної роботи Тетяні ЖЕЛІБІ взяти під контроль роботу класних керівників щодо проведення заходів із подолання випадків насильства.

Протягом року

8. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

14. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор гімназії _____ Тетяна ПИЛИПЕНКО

З наказом ознайомлені:

Антоніна ГЛІНКОВА

Оксана ГОЛІНЕНКО

Юлія ДЕНЕСЮК

Тетяна ЖЕЛІБА

Ірина КОТЕЛЯНСЬКА

Вікторія КРАВЧЕНКО

Алла ЛЯЛЬЧЕНКО

Василь ЛОЗОВИЙ

Ірина МАЛЕЦЬКА

Ярина МАЛУШЕНКО

Тамара МІСЮК

Наталія МУСІЄНКО

Валентина МОКРЕЦОВА

Людмила ПАВЛЕНКО

Святослав ПАЛАМАР

Світлана ПЕРЕПЕЛИЦЯ

Олена ХАМКО

Валентина ХОДОСА

Маріанна ЦАРЕНКО

Тетяна ЦЕВКОВА

Світлана ЧИЖИК

Тетяна ЯКУБОВСЬКА

Положення
про запобігання та протидію
наси́льству та жорстокому
поводженню з дітьми в
Прилуцькій гімназії №12

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення про запобігання та протидію наси́льству та жорстокому поведженню з дітьми (далі - Положення) спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду наси́льства та жорстокого поведження з дітьми, створення у закладі освіти, культури, середовища, вільного від наси́льства та жорстокого поведження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) наси́льства та жорстокого поведження з дітьми у закладі, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.

Положення розроблене на підставі Законів України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про охорону дитинства”, “Про запобігання та протидію домашньому наси́льству”, Постанови Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 р. № 658 “Про затвердження Типової програми унеможливлення наси́льства та жорстокого поведження з дітьми”, Статуту закладу, Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативно-правових та інструктивних документів.

Завданнями Положення є:

- запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення наси́льства та жорстокого поведження з дітьми;
- формування у працівників закладу відповідального ставлення до недопущення наси́льства та жорстокого поведження з дітьми;
- поширення культури нульової толерантності до наси́льства та жорстокого поведження з дітьми у всіх сферах діяльності;
- забезпечення оперативного інформування про випадки вчинення наси́льства та жорстокого поведження з дітьми.

1.2. Терміни, використані у цьому Положенні, вживаються в таких значеннях:

- кривдник - учасник освітнього процесу, у тому числі малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє наси́льство щодо іншого учасника освітнього процесу;
- потерпілий (жертва) - учасник освітнього процесу, у тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено наси́льство;
- спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку наси́льства;
- сторони вчинення наси́льства - безпосередні учасники випадку: кривдник, потерпілий (жертва), спостерігачі (за наявності).
- домашнє наси́льство – діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного наси́льства, що вчиняються в сім’ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім’єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє наси́льство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.
- дитина, яка постраждала від домашнього наси́льства (постраждала дитина), – особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього наси́льства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого наси́льства (стаття 1 Закону України “Про запобігання та протидію домашньому наси́льству”).
- дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, – дитина, яка потрапила в умови, що негативно впливають на її життя, стан здоров’я та розвиток у зв’язку з

інвалідністю, тяжкою хворобою, безпритульністю, перебуванням у конфлікті із законом, залученням до найгірших форм дитячої праці, залежністю від психотропних речовин та інших видів залежності, жорстоким поводженням, зокрема домашнім насильством, ухилянням батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків, обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів тощо, що встановлено за результатами оцінки потреб дитини.

-жорстоке поводження з дитиною – будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини (стаття 1 Закону України «Про охорону дитинства»).

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».

1.3. Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори, наприклад:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- невірні оцінки поведінки;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства; різка зміна звичної для дитини поведінки; уповільнене мислення, знижена здатність до навчання; відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу; схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);
- суїцидальні прояви;
- наявні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання; скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення.

1.4. До випадків насильства в закладі освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших

освітніх заходів, що організовуються за згодою керівника закладу освіти, у тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

Ознаками насильства вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

- умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;
- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів; інші правопорушення насильницького характеру.

1.5. Суб'єктами реагування у разі настання випадку насильства в закладі освіти є:

- керівник та інші працівники закладу освіти;

Суб'єкти реагування на випадки насильства в закладі освіти діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Положенням.

1.6. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію насильства в закладі освіти згідно з Планом заходів, спрямованого на запобігання та протидію насильству та жорсткому поводженню з дітьми в закладі освіти, затвердженого керівником закладу освіти.

2. Повноваження директора закладу та уповноважених ним осіб щодо запобігання та протидії насильству та жорсткому поводженню з дітьми :

2.1.Директор:

2.1.1.Затверджує Положення, є відповідальним за його реалізацію, забезпечує його оприлюднення, ознайомлення з ним своїх працівників (але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи) та здійснює контроль за його виконанням;

2.1.2.Розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;

2.1.3.Невідкладно повідомляє інспектора сектора служби освітньої безпеки (у разі відсутності- уповноваженого підрозділу органу Національної поліції) та служби у справах дітей про виявлені ознаки насильства або жорсткого поводження з дитиною;

2.1.4.Сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорсткого поводження, відповідної програми для таких осіб;

2.1.5.Забезпечує організацію та проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини з питань запобігання насильству та жорсткому поводженню з дітьми;

2.1.6.Взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорсткого поводження з дітьми;

2.1.7.Під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми проводить опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорсткого поводження із дитиною, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорсткого поводження.

2.2.Заступник директора з навчально-виховної роботи:

2.2.1.Розробляє Положення про запобігання та протидію насильству та жорсткому поводженню з дітьми;

2.2.2.Розробляє та впроваджує основні (превентивні) заходи, а саме:

затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства

щодо дитини (додаток 1);

затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) (додаток 2) або ведення обліку внутрішніх інцидентів (повідомлень про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною) в інший спосіб за рішенням суб'єкта роботи з дітьми та молоддю;

затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей (додаток 3);

інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;

2.2.3.Розробляє заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, а саме:

організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми в суб'єкті роботи з дітьми та молоддю (далі — повідомлення);

2.2.4.Проводить заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю та інших фахівців, які контактують з дітьми;

організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);

залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів);

2.2.5. Організовує та проводить заходи з моніторингу та оцінки виконання Положення:

регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу);

аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню);

2.2.6.Організовує та проводить заходи з інформування (розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

3.Педагогічні працівники та інші працівники закладу у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

-вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

-надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до інспектора сектора служби освітньої безпеки або уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;

-повідомити директора та одного з батьків (або інших законних представників) дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

4.Класні керівники, соціально-психологічна служба:

4.1.Розробляють або поширюють інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми шляхом:

-розміщення на інформаційних стендах у приміщенні кабінетів закладу, розповсюдження серед працівників, дітей, їх батьків або інших законних представників дитини у формі буклетів (листівок);

-надсилання через батьківські, учнівські групи в месенджерах та сторінках у соціальних мережах;

-проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників дитини.

4.2. Забезпечують інформування всіх учасників освітнього процесу з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (далі — інформування), що передбачає такі напрями (теми):

- розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;
- використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;
- надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;
- дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;
- алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

4.3. Інформування здійснюється шляхом:

- проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- інтерактивних тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;
- проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав;
- впровадження занять за типом діяльності суб'єкта роботи з дітьми та молоддю з питань безпечної поведінки, прав дитини та медіації;
- співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;
- організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники);
- використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознайомлення з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження.

Подання заяв або повідомлень про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти.

5. Механізм подання та розгляд повідомлень передбачає:

5.1. Інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників закладу про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

5.2. Забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

У разі потреби директор може визначати відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, яка реєструватиме повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.

Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми або підозру щодо його вчинення, стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти або інших суб'єктів реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти.

5.3. Директор закладу розглядає повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження.

5.4. Директор закладу у разі отримання заяви або повідомлення про випадок вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

-невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє про це батькам або

іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 “Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах”;

- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

- повідомляє центр соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

- скликає засідання комісії з розгляду випадків вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

6.Склад комісії, права та обов’язки її членів.

6.1. Склад комісії затверджує наказом керівник закладу освіти. Комісія виконує свої обов’язки на постійній основі.

6.2. Склад комісії формується з урахуванням основних завдань комісії. Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше ніж п’яти її членів. До складу комісії входять педагогічні працівники, у тому числі практичний психолог, представники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді.

До участі в засіданні комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, а також можуть залучатися сторони вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми), представники інших суб’єктів реагування на випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми) в закладі освіти.

6.3. Головою комісії є керівник закладу освіти.

Голова комісії організовує її роботу й відповідає за виконання покладених на комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду.

Голова комісії визначає функціональні обов’язки кожного члена комісії. У разі відсутності голови комісії його обов’язки виконує заступник голови комісії.

У разі відсутності голови комісії та заступника голови комісії обов’язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією за поданням її секретаря.

У разі відсутності секретаря комісії його обов’язки виконує один із членів комісії, який обирається за поданням голови комісії або заступника голови комісії.

6.4. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

6.5. Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;
- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

6.6. Член комісії зобов’язаний:

- особисто брати участь у роботі комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв’язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов’язками, доручення голови комісії;

– брати участь у голосуванні.

7. Порядок роботи комісії

7.1. Метою діяльності комісії є припинення випадку вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі (класі), де стався випадок вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми; з'ясування причин, які призвели до випадку вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка потреб сторін вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

7.2. Діяльність комісії здійснюється на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- нетерпимості до насильства та жорстокого поводження з дітьми та визнання їхньої суспільної небезпеки. Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

7.3. До завдань комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, зокрема пояснень сторін вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, батьків або інших законних представників малолітніх або неповнолітніх сторін вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- висновків практичного психолога та соціального педагога закладу освіти;
- відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;
- інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо);
- іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;
- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

- оцінка потреб сторін вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- визначення причин вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми та необхідних заходів для усунення таких причин;
- визначення заходів виховного впливу щодо сторін вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми у групі (класі), де стався випадок вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
- надання рекомендацій для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, їхніми батьками або іншими законними представниками;
- надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

7.4. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

7.5. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

7.6. Секретар комісії не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання комісії, повідомляє членів комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

7.7. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.

7.8. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком до цього Порядку, що оформлюється наказом керівника закладу освіти.

7.9. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

7.10. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

7.11. Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення керівником закладу освіти.

8. Запобігання та протидія вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти

8.1. Діяльність щодо запобігання та протидії вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- виявлення насильства та жорстокого поводження з дітьми та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

8.2. Діяльність щодо запобігання та протидії вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти ґрунтується на принципах:

- недискримінації за будь-якими ознаками;

- ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;
- партнерства та підтримки між педагогічним колективом закладу освіти і батьками (законними представниками) малолітнього чи неповнолітнього здобувача освіти;
- особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;
- гендерної рівності;
- участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів закладу освіти.

8.3. Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти є:

- створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;
- визначення стану, причин і передумов поширення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти;
- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про наслідки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення насильства та жорстокого поводження з дітьми як порушення прав людини;
- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню вчинення будь-яких форм насильства та жорстокого поводження з дітьми.

8.4. Діяльність щодо запобігання та протидії вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти. Розроблення, затвердження та оприлюднення Плану забезпечує керівник закладу освіти в межах наданих йому повноважень щодо створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації. Планування відповідних заходів здійснюється за результатами моніторингу стану освітнього середовища в закладі освіти.

Заплановані заходи повинні:

- спрямовуватись на задоволення потреб закладу освіти у створенні безпечного освітнього середовища;
- мати вимірювані показники ефективності;
- залучати всіх учасників освітнього процесу.

План розробляється до початку навчального року. Протягом навчального року керівник закладу освіти забезпечує проведення моніторингу (за потреби, але не рідше одного разу на півріччя) ефективності виконання Плану та внесення (за потреби) до нього змін.

Заплановані заходи можуть відбуватись у будь-якій формі: зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, запрошення гостей, у формі рольових ігор та інших організаційних формах.

8.5. До заходів, спрямованих на запобігання та протидію вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти, належать заходи щодо:

- організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, спостереженням за місцями загального користування тощо);
- організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу;
- контролю за використанням засобів електронних комунікацій малолітніми чи неповнолітніми здобувачами освіти під час освітнього процесу;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема:
- розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;
- розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;
- здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;

- відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільному житті;
- здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;
- здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;
- здатності до комунікації та вміння співпрацювати для розв'язання різних суспільних проблем, зокрема шляхом волонтерської діяльності тощо;
- підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про наслідки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, його причини, порядок реагування;
- створення в закладі освіти культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації.

9.Діяльність щодо виявлення та аналізу ризиків:

виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, суб'єкт роботи з дітьми та молоддю аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини;

не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

10.Прикінцеві положення

10.1.Положення затверджується наказом директора закладу й є обов'язковим до виконання .

10.2.Учасники освітнього процесу мають знати дане Положення .

10.3.Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданим невиконанням обов'язків. Заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний веб-сайт.

10.4.Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора.

Відповідальна особа_____Тетяна ЖЕЛІБА

ТИПОВА ФОРМА

первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

(найменування закладу освіти)

Дата події або виявлення: _____ 20__р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

- дитина з інвалідністю;
- дитина-сирота;
- дитина, позбавлена батьківського піклування;
- інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____.

Опис ситуації: _____

(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

- тілесні ушкодження;
- страх, уникання контакту;
- розповіді про образи/тиск;
- інше: _____.

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

- поінформовано відповідальну особу закладу;
- поінформовано батьків/інших законних представників;
- поінформовано службу у справах дітей;
- поінформовано уповноважений підрозділ органів

Національної поліції;

інше: _____.

(підпис особи, яка заповнює
первинне повідомлення)

(дата)

Додаток 2
до Положення

ТИПОВА ФОРМА
реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок наси́льства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат Т**	Підпис відповідально ї особи
---------------------	--	-----------------------------	------------------	----------------------	------------------	------------------------------------

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

ТИПОВА АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?

- так, завжди;
- інколи;
- ні.

2. Як до тебе ставилися дорослі?

- з повагою;
- байдуже;
- іноді грубо або несправедливо.

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?

- так;
- ні.

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

- так;
- ні.

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?

(відкрите поле)

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.

до наказу директора
01.09.2025р. № 85-о

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор гімназії
_____Тетяна ПИЛИПЕНКО

План заходів
щодо запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми
на 2025-2026 навчальний рік

№ з/п	Назва заходу	Відповідальні за проведення заходу
1.	Забезпечити неухильне виконання педагогічними працівниками закладу Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми, Конвенції ООН «Про права дитини», Закону України «Про охорону дитинства» законодавств України в галузі освіти в частині збереження фізичного, духовного, психічного здоров'я та поваги до людської гідності дитини.	Адміністрація
0	Під час відвідування учнів вдома (за потреби, за запитом) з'ясовувати умови проживання та виховання дітей в родинах з метою виявлення неблагонадійних сімей та недопущення насильства над дітьми.	Класні керівники
0	Пропагувати під час освітнього процесу формування навичок здорового способу життя серед дітей та молоді, запровадження високої педагогічної культури, толерантного ставлення до дітей.	Педагогічний колектив
0	Надавати практичну допомогу у проведенні виховних годин, тренінгів в класних колективах з питань попередження домашнього насильства.	Практичний психолог
5.	Організовувати і проводити просвітницьку та роз'яснювальну роботу серед здобувачів освіти, а саме: 1. Тренінг «Насилля в сім'ї. Скажемо Ні!» 5кл. 2. Бесіда «Попередження булінгу (насилля та жорстокості) серед підлітків» 7 кл. 3. Тренінг «Стоп насильство!» 8кл. 4. Бесіда «Що робити, коли тебе ображають дорослі». 6 кл 5. Лекція «Насильство в сім'ї та як його уникнути». 9кл. 6. Перегляд відеороликів «Скажемо насильству Ні!» 1-4кл.	Класні керівники, практичний психолог
0	Провести загальношкільні батьківські збори на тему: «Взаємодія сім'ї і школи – запорука успішного навчання і виховання. Єдині вимоги у вихованні».	Практичний психолог
0	Залучення органів учнівського самоврядування до проведення інформаційних і просвітницьких заходів з питань попередження насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми: випуск буклетів.	Педагог організатор, практичний психолог
0	Проведення акцій: «Чуйність і доброта – два крила, на яких тримається людство», «Посміхнись світові і він посміхнеться тобі».	Педагог організатор, практичний психолог
0	Рольові ігри «Допоможемо, а не образимо»	Учителі початкових класів
0	Виставка дитячої творчості «Стоп насильству» або «Я расту в щасливій родині».	Учителі початкових класів Практичний психолог
0	Робота «Скриньки довіри».	Практичний психолог

